

فرهنگِ فضولی

فریدون تنکابنی

از فصلنامه بخارا چاپ ایران

در روزگار ما:

- اگر کسی لاغر باشد، به او میگوئیم: "نی قلیان، عضو باشگاهِ عنکبوت!"
- اگر چاق باشد، می گوئیم: "گامبو، خیکی!"
- اگر کسی کوتاه قد باشد، به او میگوئیم: "میخ طویله پایِ خروس!"
- اگر بلند قد باشد، میگوئیم: "دیلاق! نردبامِ دزدها!"
- اگر کسی عجله داشته باشد، میگوئیم: "چه خبرته، مگرداری سر میبری؟"
- اگر فس فس کند، میگوئیم: "زرده به ما تحت نکشیده، جون نداره!"
- اگر کسی دوبار پشتِ سرهم خمیازه بکشد، میگوئیم: "چیه؟ شیره ت دیر شده؟"
- اگر زیاد بخورد، میگوئیم: "گاه از خودت نیست، گاه دان که از خودته!"
- اگر کم بخورد، میگوئیم: "حتما پیش از این یک جا ته بندی کرده!"
- اگر صاحبخانه باشد، میگوئیم: "مال خودش از گلوی خودش پائین نمیرود!"
- اگر کسی دست هایش را به پشتش بزند، میگوئیم: "کارد و چنگال را گذاشته رویِ میز!"
- اگر کسی سرش را به دستش تکیه بدهد، میگوئیم: "دنیا سرِ خر داده به دستش!"
- اگر کسی زیاد لباس بپوشد، میگوئیم: "خر تب میکند!"
- اگر کسی کم بپوشد، میگوئیم: "دوست داری سگ لرز بزنی؟"

اگر دختری سبزه رو، پیراهنِ سرخ بپوشد، میگوئیم: "سیا گر سرخ پوشد خر بخندد!"

اگر زنی پا به سن گذاشته، رنگ های روشن و شاد بپوشد، میگوئیم: "نگاش کن! خیال میکند دختر چهارده ساله است!"

اگر دختری پسر جوانی بگو بخند و شاد و پرتحرک باشد، میگوئیم: "میمون هرچی زشت تره، بازیش بیشتره!"

اگر جدی و موقر و ساکت باشد، میگوئیم: "این دیگه کیه؟ باده من عسل هم همیشه قورتش داد!"

اگر کسی استحمامش به درازا بکشد، میگوئیم: "رفته بودی حمام زایمان؟"

اگر سریع حمام کند، میگوئیم: "خودش را گربه شور کرده!"

اگر کسی لباس نو بپوشد، میگوئیم "خر همان خر است، پالانش عوض شده!"

اگر کسی عطسه کند، میگوئیم: "خرس ترکید!"

اگر کسی بلند حرف بزند، میگوئیم: "بلند گو قورت داده! پرده گوشم پاره شد!"

اگر کسی یواش حرف بزند، میگوئیم: "صداش از ته چاه در میاد!"

اگر کسی حراف باشد، میگوئیم "زرده به چانه ش بسته!" یا: "انگار کله گنجشک خورده!"

اگر کسی مجرد باشد، میگوئیم: "آقا تاکی می خواهی یالقوز باشی؟ دستی بالا بزن!"

همین که زن گرفت، میگوئیم: "فلانی هم رفت جزو مرغ ها! طوق لعنت را به گردن انداخت! خودش را بدبخت کرد!"

اگر دختر کم سن و سالی شوهر کند، میگوئیم: "وقت عروسک بازیش بود. چه وقت شوهرداریه؟"

اگر نخواهد زود شوهر کند، میگوئیم: "ماند خانه باباش، ترشید!"

اگر زن و شوهر جوانی زود بچه دار شوند، میگوئیم: "آتش شان خیلی تند بود، خودشان را به درد سر انداختند!"

اگر کسی که سن و سالش کمی بالاست، بچه دار شود، میگوئیم: "زنگوله پای تابوت درست کرده!"

اگر کسی جنس ارزان و نا مرغوب بخرد، میگوئیم: "لر نره بازار، بازار میگنده!"

اگر جنس خوب و گران بخرد، میگوئیم: "دنبه زیادی را می مالند به فلان جا!"

اگر کسی گله کند که چرا چنان حرف نا به جایی به من زدی، به جای دلجوئی میگوئیم: "حالا چی شده؟ مگه به اسب

شاه گفته ام یابو؟"

اگر مرد یا زنی متین و موقر باشد، میگوئیم: "خودش را گرفته! انگار از دماغ فیل افتاده! خیال میکنه نوه اوتورخان رشتیه!"

اگر بی تکبر و خودمانی و خوشرو باشد، میگوئیم "سبکه! جلفه! داره بازار گرمی میکنه!"

اگر کسی به کسی بگوید آقا، دوستش به او میگوید: "این قدر بی آقائی کشیده ای که به این میگوئی آقا!؟"

-به جای "مَثَل" سیبی که از وسط نصف کرده باشند، برخی میگویند: "مثل .....که از وسط نصف کرده باشند!"
-چند تن دارند در باره یکی سخن میگویند که او از راه میرسد. اگر بی رودرواسی باشند، میگویند: "چونام سگ بری، چوبی بدست آر!"

-و اگر رودرواسی داشته باشند، میگویند: "چونام شه بری قالیچه انداز!" که البته منظورشان همان اولی است.

-اگر کسی خواهش ما را بر نیورد و کاری را که خواسته ایم، نکند، میگوئیم: "به گربه گفتند .....درمان است، یک

مشت خاک ریخت روش!" (البته طنز نویسی گفته: به گربه گفتند .....درمان است، کنتور گذاشت آنجاش!)